

UTARBEIDELSE AV FAKTAUNDERLAG OG MOMENTER TIL VURDERING OM OPPLØSNING AV FYLKESKOMMUNER

Notat - til behandling i styremøte 3.12.2021

1. Innledning

Det vises til regjeringsplattformen «Hurdalsplattformen 2021-2025» presentert 13. oktober og vedtak i Viken fylkesråd 14. oktober om igangsetting av prosess i Viken om mulig oppløsning. Det er ikke kjent per november 2021 om Innlandet fylkeskommune vil igangsette en tilsvarende prosess med søknad om oppdeling av Innlandet fylkeskommune.

Viken fylkeskommune har planlagt en prosess med høring i perioden 17.12.2021 - 1.2.2022 på sak om oppdeling av fylkeskommunen. I den forbindelse er det kommet ønske fra medlemmer om Osloregionen IPR kan utarbeide et underlag som kommunene kan vurdere å bruke i sin behandling av høringen.

Dette notatet gir en oversikt over planlagt prosess fra regjeringen og Viken fylkeskommune. Deretter presenteres faktaunderlag og momenter til vurdering, som kan være et underlag for kommunene i deres arbeid med innspill i høringsprosessen. Notatet vil også være relevant for kommuner i Innlandet, dersom fylkestinget i Innlandet fylkeskommune i møte 7. desember vedtar å sette i gang en tilsvarende prosess med søknad om oppdeling.

Osloregionens styre tar i møte 3. desember stilling til om det skal utarbeides et faktnotat med momenter for vurdering som oversendes kommunene. Det legges ikke opp til at Osloregionen IPR vil sende et eget høringssvar.

2. Prosess og tidsplan for mulig oppløsning av fylkeskommuner

Regjeringens plan for prosess

Oppsummering av innhold i brev av 12.11.2021 fra kommunalminister om oppløsning av fylkeskommuner:

- Regjeringen vil legge til rette for at tvangssammenslåtte fylkeskommuner som sender søknad etter vedtak i fylkestinget, skal kunne deles.
- Frist for søknad om deling er 1. mars.
- Tidspunkt for ikrafttredelse av nye fylkeskommuner vil være 1. januar 2024
- Det vil være tilstrekkelig med tid til å gjennomføre utredning og høringer, fatte formelle vedtak og forberede opprettelsen av de nye fylkeskommunene.
- Beskrivelse av prosess og innhold i fylkeskommunenes arbeid frem til søknadsfristen 1. mars 2022
- Beskrivelse av hva som skjer etter fristen 1. mars 2022, med sikte på å legge frem proposisjonen for Stortinget i løpet av våren 2022, slik at Stortinget kan fatte vedtak innen 1. juli 2022.
- Etter at Stortinget har behandlet proposisjon vil departementet fastsette forskrifter med nærmere regler for gjennomføring av delingene som Stortinget har vedtatt, jf. inndelingsloven § 17.

Plan for Viken fylkeskommunes prosess om oppløsning

Mandat for prosess i Viken fylkeskommune, vedtatt i fylkesrådet 14.10.2021:

1. Det fremmes en sak til fylkestinget 16.-17. februar 2022 med anmodning til Stortinget om å oppløse Viken
2. Det lages en administrativ utredning som skal følge saken. Denne skal blant annet inneholde:
 - a) Forslag til nye grenser
 - b) Overordnet forslag til prosess for oppløsning
 - c) Vurdering av konsekvenser av delingsprosess og ny fylkesinndeling for demokrati, økonomi, tjenester, samfunnsutvikling, digitale tjenester og IKT-infrastruktur, fylkeskommunen som arbeidsgiver og bærekraft
3. Saken skal ta utgangspunkt i en deling som, i den grad det er mulig, følger de tidligere fylkesgrensene mellom Østfold, Akershus og Buskerud. Andre alternativer omtales, men utredes ikke.
4. Ansattes representanter skal involveres tidlig og oppfordres til å gjøre egne vurderinger.
5. Saken sendes til høring hos kommuner og andre sentrale samarbeidspartnere før fylkestingsbehandling

Viken fylkeskommunes brev til kommunene, datert 25.10.2021 «Informasjon om planlagt høring av kommunene i Viken

I brevet av 25.10.2021 vises det til tidligere vedtak, regjeringsplattform, samt mandat for utredningen, vedtatt i fylkesrådet 14. oktober (se over). Videre er det beskrevet prosess frem til fylkestingets behandling 16.-17. februar:

“Administrasjonen i Viken jobber nå med fylkesrådets bestilling, hvor fylkesrådet vil innstille i sak til fylkestinget 17. desember. Samme dag vil fylkestinget ved fylkesordfører sende fylkesrådets innstilling med saksutredning på høring til kommunene. Planlagt høringsfrist vil bli 1. februar.

Viken fylkeskommune oppfordrer kommunene til å legge til rette for å kunne motta og behandle høringen på fylkesrådets innstilling til fylkestinget på sak om oppdeling av Viken fylkeskommune innenfor tidsrammen 17. desember 2021 til 1. februar 2022.

Videre oppfordrer vi kommunene til å gjøre nødvendige egne forberedelser, når det gjelder saksbehandling og beslutningsprosess, for å kunne svare på denne høringen innenfor tidsrammen.»

3. Underlag til kommunenes vurdering av fylkesoppløsning

I møte i Osloregionens faggruppe for areal og transport 2. november ble det fremsatt et ønske om at Osloregionens sekretariat lager et underlag som kommunene kan vurdere å bruke i sine innspill til prosessen i Viken. Notatet vil også være relevant for kommuner i Innlandet, dersom det besluttes tilsvarende prosess for Innlandet fylkeskommune.

Osloregionens sekretariat har forberedt sak til møte i interessepolitisk utvalg 24. november og styremøte 3. desember om mulig innhold i et faktaunderlag som kommunene kan benytte i sitt arbeid med innspill i høringsprosessen. Etter behandling i styremøtet 3. desember vil faktnotat utvikles videre og ferdigstilles.

Det foreslås følgende tema og momenter til vurdering i et endelig notat til kommunene:

- Faktaunderlag om utviklingstrekk i regionen, basert på NIBR-rapport 2021:17 *Osloregionen – utvikling og samarbeid mot 2030*
- Betydning av samarbeid over kommune- og fylkesgrenser
- Betydning av fylkeskommunens koordinerende rolle og informasjonsflyt fra fylkeskommunen til kommunene og hvordan bevare velfungerende nettverk og strukturer
- Hva betyr oppløsning av fylkeskommunen for kommunene mht levering av fylkeskommunenes tjenester,

spesielt innen kollektiv, næringsutvikling og samfunnsutviklerrollen

- Konsekvenser for tema som er spesielt relevant for hovedstadsregionen, herunder tema i Samordnet areal- og transportstrategi for Osloregionen (2016) som flerkjernet utvikling, arealplanlegging, utvikling av bærekraftige byer og tettsteder, transport/mobilitet, kollektivtrafikk og godstransport
- Konsekvenser for klima (klimatiltak og klimatilpasning), miljø, naturmangfold og oppnåelse av FNs bærekraftsmål
- Konsekvenser for regionens konkurransekraft, attraktivitet, næringsutvikling, inkludert et internasjonalt perspektiv
- Konsekvenser for utvikling av regionale planer og levering av tjenester i utredningsfasen og før ikrafttredelse av nye fylkeskommuner 1. januar 2024
- Utrednings- og høringsprosess - blir saken godt nok opplyst?

4. Kilder/referanser

Innlandet fylkeskommune. [Fylkestinget Innlandet - PS 104/2021: En eventuell oppløsning av Innlandet fylkeskommune](#)

Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Brev til fylkeskommuner fra KMD:
https://www.regjeringen.no/no/dokument/dep/kmd/andre-dokumenter/brev/utvalgte_brev/2021/informasjon-til-tvangssammenslatte-fylkeskommuner/id2886630/

[NIBR-rapport 2021:17](#) *Osloregionen – utvikling og samarbeid mot 2030*

Osloregionen IPR. [Kronikk i Budstikka 9.11.2021 fra Osloregionens direktør Øyvind Såtvedt](#)

Osloregionen IPR. [Samordnet areal- og transportstrategi for Osloregionen \(2016\)](#)

Viken fylkeskommune. [Mandat for utredning](#), sak behandlet i fylkesrådet 14.10.2021

Viken fylkeskommune. [Brev fra Viken fylkeskommune til kommunene](#), oktober 2021